

GULDKUSTEN

23 december 2011 - 15 januari 2012

En fullspäckad resa genom GHANA, TOGO och BENIN med mycket folkliv, marknader, voodoo, musik, historia och natur.

Följ med på denna ovanliga SGS-resa till de tre västafrikanska länder som anses vara voodoo-kulturens vagg. Härifrån spreds ursprunget till voodoo med bland annat slavhandeln till Haiti och Brasilien, men även till Kuba och andra länder i Västindien. I främst Togo och Benin, men även i Ghana lever den starkt kvar och har än i dag en framträdande roll i det dagliga livet. Vi kommer ofta att stöta på voodoo på vår färd och får bland annat se präster eller voodooanhängare utföra sina offerceremonier vid heliga altare och offerplatser.

Ashanti, Lobi, Gourounsi, Dagari, Talensi, Dagomba, Konkomba, Taneka, Taberma, Somba och Ewe är bara några av de många olika stamfolk vi möter på vår väg. De har i grunden liknande levnadsförhållanden, men skiljer sig mycket åt i detaljerna, inte minst när det gäller bostäder. Flera av dem bygger jättelika, närmast fortifierade bostäder mitt ute bland sina fält. Vår lokale expertguide berättar mycket om folkens dagliga tillvaro och deras kultur.

En av de många höjdpunkterna är då vi får uppleva en unik voo dofestival i Ouidah, Benin, då en mängd festklädda voodooanhängare vandrar vägen "of no return" ner till stranden för att hedra alla de miljontals slavar som tvingades lämna den afrikanska kontinenten. En annan unik höjdpunkt är då vi i en by hos Ewefolket i Togo får vara med om en voo doceremoni med intensiv, extatisk dans, då kanske flera av kvinnorna kommer i sådan trance att de måste bäras bort i nästan avsvimmat tillstånd.

Västafrika är inte känt för något omfattande djurliv, men det finns faktiskt några reservat som är sevärda även om de inte fullt ut kan mäta sig med reservaten i östra och södra Afrika. Vi tillbringar två dagar i Parc National de la Pendjari i nordligaste Benin.

Magnus Andersson

PROGRAMMET DAG FÖR DAG:

Fredagen den 23 december 2011

Avresa på förmiddagen från Skandinavien med British Airways. Efter byte på London Heathrow, vidare på eftermiddagen till Accra i Ghana med ankomst på kvällen. Transfer till hotellet och incheckning.

Övernattning på fyrstjärniga Novotel mitt i Accras centrum

Lördagen den 24 december

En stor del av den första dagen ägnar vi åt ett omfattande program i Ghanas huvudstad Accra. Staden, som nu har över två miljoner invånare, grundades av portugiserna redan på 1500-talet. Vi följer atlantkusten en liten bit österut till en förort, där vi hälsar på hos några uppfinningsrika snickare som tillverkar mycket fantasifulla begravningskistor. Kistorna föreställer de avlidnas viktigaste intressen eller drömmar i livet, t ex biblar, fiskar, flygplan eller rent av ölflaskor. Det intressanta etnografiska museet i Accras centrum är också väl värt ett besök. En bra sammanfattning av Ghanas moderna historia får vi, då vi guidas runt i Kwame Nkrumah Mausoleum & Memorial Park som byggts för att hedra minnet av Ghanas förste president.

Vi går omkring i Gamla Stan, Jamestown, och besöker resterna av det portugisiska fortet som är över 400 år gammalt. Här, på den öppna platsen framför ruinerna och med en storslagen vy ut över Accras stora fiskeflotta som ligger ankrad nedanför, får vi uppleva resans första i en rad av många afrikanska dans- och musikevenemang. En grupp entusiastiska ungdomar från Jamestown utför för oss en näst intill akrobatisk dans till trummors häftiga rytm. Det blir en ganska annorlunda upplevelse jämfört med julaftonens dans kring granen där hemma. Efter glöggen vid hotellets pool avnjuter vi vår välkomstmiddag på hotellet.

Åter övernattning på Novotel i Accra

Söndagen den 25 december

På morgonen lämnar vi Accra och kör västerut. Så småningom kommer vi ned till Atlanten, där vi följer den palmkantade kusten fram till Cape Coast Castle. Fortet, som en gång för länge sedan kallades Carolusborg efter Kung Karl X Gustav, började byggas redan 1650 av det då nybildade Svenska Afrikanska Kompaniet. Ursprungligen en träbyggnad, växlade fortets innehav mellan svenskar, danskar och holländare tills det slutligen 1663 erövrades för gott av England. Samtidigt som engelsmännen byggde ut fortet i sten, omvandlades det från ett enkelt centrum för handel med guld och timmer till att bli en viktig depå för slavhandeln, som engelsmännen drev i samarbete med kungen av Ashanti. En bit längre västerut reser sig det imponerande fortet Elmina Castle, som också är ett av de gamla handelsforten på Ghanas Guldkust, vilka alla är klassade som UNESCO världsarv sedan 1979. Vi gör omfattande, guideade rundvandringar i båda fortet och besöker även det intressanta museet i Elmina Castle. (180km)

Övernattning på lyxiga Elmina Beach Resort i Elmina

Måndagen den 26 december

I dag fortsätter vi norrut inåt landet i vår rejäla, gemensamma buss som vi har med oss på hela resan. Vi når Kumasi, Ashantifolkets huvudstad, som en gång var ett viktigt brittiskt administrativt centrum. I Ghana, i motsats till i Östafrika, styrde engelsmännen sin koloni genom de traditionella cheferna. Kumasi har utvecklats till en blomstrande, aktiv stad med över en miljon invånare. Här kan man köpa allehanda hantverk och överallt lyssna till rytmisk afrikansk musik.

Vi blir guideade runt i stadens utmärkta museum och hoppas sedan på möjligheten att få uppleva en unik Ashanti begravningsceremoni som i regel utförs cirka en månad efter dödsfallet. Det är emellertid mindre troligt att vi lyckas eftersom sådana begravningar är mycket sällsynta under julhelgen. I stället räknar vi med att få chansen att bli högtidligen mottagna i audiens av en äkta Ashanti Chief. (225 km)

Övernattning på välskötta Miklin Hotel i Kumasi

Tisdagen den 27 december

På förmiddagen lämnar vi Kumasi för att i vår buss köra till byn Ejisu och där besöka Besease Fetisch House. Huset, som ingår i UNESCO:s världsarv av Ashanti Traditional Buildings, är en välbevarad, typisk Ashanti gård med fyra små byggnader som omsluter en liten innergård. Museets föreståndare berättar om byggnaderna och de utställda föremålen. Tillbaka i Kumasi visas vi runt i Manyia Palace, Ashantikungens residens, som numera delvis gjorts om till ett museum.

Här beskrivs med hjälp av många föremål hur kungarna och deras familjer tidigare levde. Efter lunch fortsätter vi norrut mot staden Techiman, som med 80 000 invånare är en viktig marknadsstad. Vi försöker alltid, då vi kör lite längre sträckor, avbryta dem med något slags intressant besök. Det kan till exempel röra sig om en kakaodling, en plantage där det odlas cashewnötter, ett ställe där det destilleras palmbrännvin, ett kvinnokooperativ där baslivsmedlet gari utvinns ur kassava, en anläggning där matolja utvinns ur oljepalmens frukter, en typisk liten by eller bosättning etc, allt beroende på vad vi ser längs vägen. (180 km)

Övernattning på det något enkla Hotel Premier Palace i Techiman

Onsdagen den 28 december

I dag följer vi den traditionella guldvägen och kan konstatera, när vi ser de gamla, vackra moskéerna i sudanesisk stil, att så här långt ner har islam nått. Efter att ha passerat genom Dagarifolkets område tränger vi snart in i Lobifolkets land. Här lever invånarna fortfarande av självhushåll med enkelt åkerbruk och boskapsuppfödning. Möjlighet till inkomster är små, men främst kvinnorna tjänar en liten peng på att brygga hirsöl till försäljning. Vi når fram till staden Wa som är Lobifolkets huvudstad och säte för den lokale kungen, "Wa Na". Sedan den senaste kungens död för flera år sedan har kandidaterna till att bestiga tronen bråkat och inte kunnat ena sig om en värdig tronföljare. För närvarande finns ingen ordinarie regent. Kungens enkla palats i typisk sudanesisk stil håller dessutom på att renoveras, men vi räknar trots det med äran att få träffa den tjänsteförrättande kungen i audiens. (310 km)

Övernattning på Upland Hotel i Wa, stadens bästa hotell

Torsdagen den 29 december

Hela dagen i dag tillbringas vi i Lobifolkets land. Vi besöker deras smarta, nästan fortliknande bostäder som är utspridda mitt i hirsfälten på behörigt avstånd från varandra. Varje hustru har två egna rum, medan mannen inte har något eget sovrum i bostadsfortet. Han växlar sovplats varje natt och flyttar mellan de olika hustrurnas privata avdelningar. Tekniskt är husen konstruerade så att väggarna inte har någon del i den bärande konstruktionen. På så vis är husen flexibla och kan lätt växa eller minska med antalet hustrur. I någon av bosättningarna kan vi säkert räkna med att bli bjudna på en fin liten konsert med lokala balafoner. (50 km)

Åter övernattning på Upland Hotel i Wa

Fredagen den 30 december

Till det allra nordligaste Ghana, alldeles intill gränsen mot Burkina Faso, kommer ytterst få besökare. Men de som tar sig hela vägen dit blir belönade med en intim närkontakt med några av de äldsta animistiska traditionerna som över huvud taget praktiseras i Afrika i dag. När vi lämnar Wa och far österut, når vi på riktigt dåliga vägar den lilla staden Navrongo, utgångspunkten för vårt besök hos Gourounsi-folket. Gourounsi, eller Kasena som de också ibland kallas, är världsberömda för sina fantastiska bostäder dekorerade med intrikata mönster och fantasifulla figurer i många olika färger. Varje år, efter skörden, arbetar kvinnorna tillsammans för att reparera och måla om lerhyddorna. Målaren Picasso och arkitekten Le Corbusier lär ha inspirerats av den originella konsten som faktiskt endast kan upplevas här på plats och inte på något konstmuseum. (300 km)

Övernattning på Ex-Tee Crystal Hotel i Bolgatanga

Lördagen den 31 december

På vår väg söderut stöter vi snart på Talensifolkets jättelika fortifierade familjebostäder som en gång i tiden byggdes så här stora för att skydda mot slavjägare. De äggformade rummen är sammanbundna med smala gångar och täckta av terrasser som ger intryck av labyrinter för att konfundera inkräktare. Innan vi beger oss ut till Tongoplatån gör vi ett artighetsbesök hos Talensifolkets chef. Vi vandrar en kort promenad upp på platån och når snart den animistiska offerplatsen i Tenguzu. Denna urgamla fetischhydda, omgiven av skyddande klippformationer, utgör en helig boning för förfädersgudar, vilka tillbes än i dag. För att få lov att ta sig in måste man klä av sig helt på överkroppen och donera en liten summa pengar till den åtföljande lokale voodooprästen, som därefter kan utföra de traditionella öppningsritualerna. (190 km)

Övernattning på Gariba Lodge i Tamale

Söndagen den 1 januari 2012

Vi fortsätter vår färd "off the beaten track" genom Dagomba- och Konkombafolkens område. Dessa animistiska jordbrukare, som fortfarande delvis tror på magisk häxkraft, bor i enkla lerhyddor med stråtak. Vi besöker en större,

utspridd by, där kvinnor, som anklagats för att vara häxor, kan få en fristad. Efter en visit hos chefen, går vi runt för att träffa ett par av de flera hundra utstötta kvinnorna. De lever ett mycket enkelt liv, men får här åtminstone en trygg tillvaro.

Senare på eftermiddagen passerar vi gränsen från Ghana till Togo och kommer nu in i Bassarfolkets land. På kvällen, efter maten, kör vi cirka en mil ut till en by för att uppleva en ceremoniell elddans runt ett flammande bål. Kabyefolket, som är ett av de äldre folkslagen i trakten, började liksom Bassarfolket mycket tidigt att bearbeta järnmalm och att smida järnredskap. Att de är skickliga i att hantera eld får vi uppleva vid dansen på kvällen. Tack vare en speciell magisk kraft som nedärvt från far till son, kan de utan att skada sig dansa barfota i bålet och även bestryka huden med glödande kol, ja rent av sticka glödande kolstycken i munnen! (300 km) *Övernattning på Hotel Central i Sokodé*

Måndagen den 2 januari

Färden fortsätter nu norrut i Togo. Vi kör igenom en vackert bergig terräng med många teakplantager och passerar resans högsta punkt, lite mer än 700 meter över havet. Detta är en av huvudvägarna för den tunga lastbilstrafiken från kusten upp mot de tre kustlösa länderna Mali, Burkina Faso och Niger. Tungt överlastade lastbilar kämpar långsamt i uppförsbackarna och många står stilla längs vägkanten för reparation. Främst är det bromsarna som tagit stryk.

I byn Pya tittar vi in hos byns smed för att se hur han med sina enkla verktyg smider jordbruksredskap. Kvinnorna i byn har specialiserat sig på att dreja lerkärl. Eftersom det är en kort körsträcka i dag kommer vi fram till vårt hotell tidigt på eftermiddagen och får då möjlighet att utnyttja hotellets fina pool. (80 km) *Övernattning på Kara Hotel i Kara*

Tisdagen den 3 januari

Från Kara fortsätter vi en bit norrut på huvudvägen, innan vi viker av österut på en mycket liten grusväg. Vi skall nu köra den vackra vägen genom ett landskap som kallas Koutammakou och som sträcker sig från Togo in i grannlandet Benin. Folket som bor här kallas Taberma i Togo och Somba i Benin, men egentligen är det mer eller mindre samma folk, det är bara namnet som växlar då vi passerar gränsen. Utstämplingen från Togo gör vi i en ort flera mil innan vi kommer till gränsen, eftersom det inte finns någon gränspostering på den glest trafikerade vägen.

Vi får här gott om tid att besöka de jättelika, fästningsliknande lerhusen som ligger på ett pilbågsskotts avstånd från varandra mitt ute i hirsfälten. Denna placering gjorde man för att skydda sig från attacker av ridande slavjägare. Tabermas och Sombas är starkt övertygade animister, vilket vi kan konstatera av alla de många fetischer som finns överallt i och omkring deras bostäder. Trots att området är så oerhört spännande ur etnologisk synvinkel, når nästan aldrig västerlänningar ända hit. Koutammakou är sedan 2004 inskrivet som ett UNESCO världsarv. (130 km)

Övernattning på det originellt byggda Hotel Tata Somba i Natitingou

Onsdagen den 4 januari

Vi passerar på förmiddagen över de gröna Atakorabergen och når vid lunchtid fram till Parc National de la Pendjari, där vi checkar in i reservatets enda hotell. Det är beläget i nordändan av parken. Här bor vi bekvämt i enkla bungalows och har nära till hotellpoolen. Framåt kvällen gör vi en liten gamedrive för att försöka få syn på apor, bufflar, flodhästar och flera olika slags antiloper. Med lite tur upptäcker vi nog snart ett par av de många lejonerna och en hjord med några av de totalt ca 2 600 elefanter som man beräknar att det skall finnas i reservatet. För att träffa på de mera sällsynta leoparderna och geparderna behöver vi en rejäl portion tur, men chansen finns. Den 2 755 kvkm stora nationalparken är annars mest känd för ett omfattande fågelliv, inte minst längs Pendjarifloden som gett namn åt den. Av de ca 300 fågelarter som förekommer, är flera slags storkar några av de mest typiska för parken. (195 km) *Övernattning på Hotel de la Pendjari*

Torsdagen den 5 januari

Hela dagen i dag tillbringar vi i nationalparken. Vi börjar med en tidig gamedrive i våra delvis öppna terrängbilar vi haft med från Natitingou och hoppas på turen att upptäcka en hel del vilt och inte minst får vi chansen att beundra de många vackra fåglarna. I övrigt blir det en skön dag med tillfälle till avkoppling vid poolen och tid att kanske hinna ikapp med dagboksskrivandet. Känner vi för det, gör vi även en liten extra gamedrive strax före solnedgången.

Övernattning på Hotel de la Pendjari

Fredagen den 6 januari

De djur vi ännu inte upptäckt i parken hoppas vi få syn på under morgonens gamedrive medan vi kör tillbaka söderut mot Natitingou. Strax utanför parken besöker vi en mindre bosättning bebodd av Fulani, Västafrikas boskapsskötande nomader. Vårt lunchuppehåll gör vi nedanför vattenfallet i Tanougou. Medan kocken förbereder måltiden blir det möjligt att ta sig ett dopp i någon av de naturliga pooler som bildats nedanför vattenfallet.

Vi återvänder på eftermiddagen till staden Natitingou för ännu en natt på Hotel Tata Somba. Namnet betyder sombafästning på det lokala språket och antyder att det arkitektoniskt berömda hotellet är inspirerat av traktens egna bostäder. (195 km)

Övernattning på Hotel Tata Somba i Natitingou

Lördagen den 7 januari

Tanekafolket bor på bergssluttningar i små och svårtillgängliga bosättningar, väl skyddade bland klippformationer. Tidigt på förmiddagen gör vi en kort promenad för att besöka en av byarna. Denna jordbrukande befolkning lever, precis så som man alltid gjort, av självhushåll och odlar den mesta maten själva. Fetischprästen är en ledande personlighet i Tanekafolkets samhälle. En av hans viktigaste uppgifter är att initiera de unga männen in i vuxen världen. Kanske möter vi några av hans adepter, lätta att känna igen tack vare deras speciella dräkter och huvudbonader. Själva är prästen klädd i endast ett minimalt höftskynde av läder och så röker han ständigt på en lång dekorerad pipa.

En lång dags färd söderut i Benin får ett välkommet avbrott vid fetischen i Dankoli som påstås vara den verksammaste och effektivaste voodoo fetischen, inte bara i Benin, utan i hela världen! Så stark är den att det inte ens behövs några voodoo präster som förmedlare av budskapen. De många pilgrimerna av alla de slag som tar sig till Dankoli hamnar i träpinnar i fetischen för att dessa skall representera de personliga bönerna och frågorna. Uppfyllda önskemålen återvänder man för att överlämna sina offer som kan utgöras av en get, en höna, lite sodabi (lokalt hembränt) eller rent av en hel ko. Det är många pilgrimer som här sökt svaret på sina personliga och existentiella problem.

Vårt mål för dagen är staden Bohicon, belägen endast 10 km från tvillingstaden Abomey. Bohicon är en viktig knutpunkt med över 100 000 invånare - inte konstigt att den lokala järnvägsstationen är en av de mera kända byggnaderna i staden. (390 km)

Övernattning på välskötta Hotel Dako i Bohicon

Söndagen den 8 januari

Tillsammans med Timbuktu i Mali och staden Zanzibar i Tanzania är Abomey i Benin en av de tre mest välkända historiska städerna i Afrika söder om Sahara. Den var huvudstad i Fonfolkets gamla kungarrike Dahomey som besegrades av fransmännen 1892. Eftersom varje ny kung lät bygga ett nytt eget palats, blev det till sammanlagt 12 palats under de 350 år som riket existerade. Av dessa är två fortfarande intakta och utgör sedan 1985 ett välbesökt UNESCO världsarv. Ruinerna av de övriga finns kvar inom området. Vi vandrar runt bland palatsen och de övriga byggnaderna. Vi besöker animistiska tempel som kungarna utnyttjade när de skulle tala med sina förfäder och tittar även in i tronrummet som är byggt på fyra människoskallar.

Efter Abomey hinner vi göra en avstickare österut till byn Covè för att mitt i byn vara med om en äkta Gelede maskdans. Det är snarast ett mellanting mellan dockteater och maskdans. Dansarna har en uppsättning, delvis rörliga dockor i en ställning på huvudet. Dockorna bildar små, ofta sedelärande scener. Dansen är mycket häftig till rytmerna av en trumorkester. Nästan alla byns invånare är på plats, entusiasmen är stor, särskilt när dockorna visar mer eller mindre erotiska scener.

På eftermiddagen fortsätter vi söderut på den stora huvudvägen för att, då vi når sjön Nakoué, flytta över till ett par mindre båtar. Efter en kort båtfärd över sjön når vi pålstaden Ganvie, som med 20 000 invånare ibland kallas för Afrikas Venedig. Hit ut i den grunda sjön flyttade Tofinufolket för länge sedan för att söka skydd från Fonfolkets slavjägare. Vi gör en kort rundtur med båt på de tätt trafikerade kanalerna innan vi installerar oss för att övernatta i ett mysigt, men enkelt världshus på pålar mitt i den övriga bebyggelsen. Det är spännande att på kvällen sitta på hotellets veranda för att studera den omfattande båttrafiken. (120 km)

Övernattning på mycket enkla Auberge Carrefour Ganvie Chez M i Ganvie

Måndagen den 9 januari

Efter en bussfärd i tät trafik som delvis går i utkanten av Benins huvudstad Cotonou, når vi tillbaka till Atlantkusten. Där går vi på eftermiddagen, i närheten av staden Grand Popo, ombord i ett par motorbåtar för en segeltur på floden Mono. Vi passerar små byar där befolkningen lever av att utvinna salt på ett mycket ålderdomligt sätt och når snart in i ett ovanligt, men typiskt estuarium där det salta vattnet från Atlanten gradvis blandas med sötvattnet från Monofloden. Vi passerar små laguner kantade av gröna skogar med mangroveträd och fiskebyar med hyddor tillverkade av grenar och blad från palmer. Vi lägger till i byn Agbanakin för att uppleva en unik Zangbeto maskdans. Maskerna liknar mest färgade, spetsiga höstackar med män i trance mitt i dem, men de är egentligen stränga väktare hos Yorubafolket. Snabbt snurrande kring sin egen axel dansar de majestätiskt runt i stora cirklar.

Vi bor i Grand Popo i rustikt restaurerade gamla kolonialbyggnader mitt i en grönskande park direkt vid Atlantkusten. Rummen har inte luftkonditionering, men däremot rejäla takfläktar, myggnät och de flesta har fönster som vetter mot havet. (80 km)

Övernattning på Auberge de Grand Popo i Grand Popo

Tisdagen den 10 januari

Efter en kort bussfärd från Grand Popo börjar vi dagen med en gemensam rundvandring i den spännande kuststaden Ouidah med sin afro-portugisiska arkitektur inspirerad av slavar som återvänt från Brasilien. Där finner vi till exempel att den katolska kyrkan står precis emot det animistiska pytontemplet. Befolkningens avslappnade attityd som förstärks av trummornas rytmer och de ständiga vågornas regelbundna brus ger Ouidah sin speciella tidlösa atmosfär som så väl beskrivs i Bruce Chatwins välkända bok "Djävulen är vit" (eng: "The Vice-Roi of Ouidah"). Efter att ha besökt det portugisiska fortet, som numera är ett museum över stadens historia, ansluter vi oss till folkmassorna som vandrar vägen "of no return" ner till stranden, där uppemot en miljon slavar tvingades ombord på fartygen för att skeppas över Atlanten.

Varje år, den 10 januari, samlas tusentals voodooanhängare vid det stora slavmonumentet på stranden nedanför Ouidah för att hedra alla de afrikaner som en gång färdats över Atlanten i trånga slavfartyg. I traditionell klädsel drar dansande grupper runt bland publiken till rytmerna från stora trummor. Våghalsiga akrobatnummer på den centrala scenen varvas med långa tal av nationella politiker, landets president brukar vara hedersgäst. De främsta voodooprästerna med följe brukar också närvara. I centrum av Ouidah pågår en mera folklig och underhållande del av festligheterna, vi ägnar eftermiddagen åt den delen. (80 km)

Åter övernattning på Auberge de Grand Popo i Grand Popo

Onsdagen den 11 januari

På morgonen passerar vi gränsen mellan Benin och Togo och besöker kort efter gränsen en voodoopräst som är känd för att kunna bota mentalpatienter. Hans hus är inte särskilt imponerande, men det är däremot hans många välfyllda fetischaltare i uthusen. Efter en kort frågestund i hans mottagningsrum går vi gemensamt till uthusen med de många voodofetischerna. Här kommer han kanske att utföra någon ceremoni för att till exempel önska oss en trygg hemfärd.

Vi kör en liten grusväg en bra bit in från huvudvägen till en typisk by här i Ewefolkets land och är nu i hjärtat av den verkliga voodokulturen. På byplatsen mellan de heliga fetischhusen har trummorna redan placerats ut före vår ankomst. Här skall vi vara med om en verklig voodoceremoni med intensiv musik och dans som engagerar en stor del av byns invånare. Ofta går det så häftigt till att flera kvinnor faller i sådan trance att de måste bäras bort. (60 km)

Övernattning på vackert belägna Hotel Le Lac direkt vid Togosjöns strand.

Torsdagen den 12 februari

Vi kör den korta sträckan längs kusten in till Lomé, Togos huvudstad. På förmiddagen besöker vi fetischmarknaden, den största i hela Västafrika. All slags magisk medicin finns tillgänglig - från apskallar till avbildningar av Shangogudar. Efter en presentation av de olika fetischernas verkningsätt finns det möjlighet att själv gå omkring bland handlarna. Vi får också tid att stilla vårt shoppingbehov på Lomés välordnade hantverksmarknad. Ett besök på stadens museum avslutar rundturen innan vi checkar in på det centralt belägna hotellet. Direkt nedanför hotellet går den långa Boulevard de la Marina som följer Atlanten genom en stor del av centrum. (40 km)

Övernattning på nyrenoverade Hotel Ibis i Lomé

Fredagen den 13 januari

Från Lomé är det inte långt till gränsen mellan Togo och Ghana och vi är snart tillbaka till utgångslandet för vår långa resa. Väl inne i Ghana, nära gränsen till Togo passerar vi ett flertal byar, där män sitter under enkla solskydd och väver de berömda Kente tygerna på sina primitiva vävstolar. Varpen sträcker sig ofta upp till ett tjugotal meter ut. Tygerna vävs i endast 15 - 20 cm breda remsor som sedan kan sys tillsammans. De intrikata mönstren och de vackra naturfärgerna gör att Kente tyger räknas bland de finaste i Afrika.

Vi drar oss längre inåt landet till den jättelika 114 meter höga och 660 meter långa kraftverksdammen i Akosombo. Den ger välbehövlig elektricitet inte bara till Ghana utan även till Togo och Benin. Dammen, som spärrar av Voltafloden, har skapat den stora Voltasjön. Med sina 8 500 kvkm är den världens största konstgjorda sjö och täcker nästan 4 % av Ghanas yta. Från vårt hotell gör vi på eftermiddagen en båttur på Voltafloden upp till dammen. Den ger ett verkligt imponerande intryck när man ser den nerifrån. Vi får också tid till att njuta av hotellets park och pool direkt vid stranden innan vi intar vår gemensamma avskedsmiddag. (60 km)

Övernattning på något bedagade Afrikiko Waterfront Hotel i Akosombo

Lördagen den 14 januari

På vår väg in mot Accra stannar vi till i byn Odumase Krobo där Cedi Beads Industry är välkänd för sin hantverksmässiga tillverkning av färgglada glaspärlor av alla de slag. En del av pärlorna tillverkas av återvunna olikfärgade glasflaskor som krossas och smälts. Andra pärlor handmålas. Företaget är också bekant för sina experter på att restaurera antika handelspärlor. När vi närmar oss Accra stannar vi en stund i Aburi Botanic Gardens som grundades redan i slutet av 1800-talet. Här skapar allehanda tropiska växter en skön och välkomnande miljö som accraborna gärna gör behagliga utflykter till. Efter lunch i parkens restaurang tar vi oss genom den livliga trafiken in till ett hotell nära flygplatsen, där vi har tillgång till dagrum tills vi på kvällen kör den korta sträckan till incheckningen inför vår avresa med British Airways, som avgår strax före midnatt. (100 km)

Middag och övernattnig ombord

Söndagen den 15 januari

Efter byte av plan på morgonen på London Heathrow, fortsätter vi mot Skandinavien med ankomst på eftermiddagen.

Programmet är skrivet med reservation för eventuella och sannolika ändringar med hänsyn till omständigheter som inte varit kända vid utskriftstillfället. Förhållandena i de tre länderna vi bereser är sådana att det är svårt att i detalj planera resor där, särskilt i de minst beresta områdena. Se programmet mer som ett exempel på hur resan kan komma att gestalta sig.

PRISER OCH FAKTA

<u>Tid:</u>	Fredagen den 23 december 2011 - söndagen den 15 januari 2012 (24 dagar)		
<u>Pris:</u>	50 400 kronor (€-kurs 9: -) , 49 100 vid kurs 8:50, 51 900 vid kurs 10: - Priset avser avresa från Köpenhamn. Avresa från Stockholm resp Göteborg är möjlig mot ett pristillägg på 300 kronor.		
<u>Priset omfattar:</u>	Flyg med British Airways tur och retur. Rundresa i en stabil gemensam buss av Coaster-typ med separat bagagebil enligt programmet. 22 nätter i dubbelrum på hotell av varierande lokal standard. Samtliga måltider från frukost dag 2 till och med lunch dag 23. Dricks till bagagebärare, restaurangpersonal, chaufförer och lokala guider. Samtliga entréer enligt programmet. Svensk och lokal färdledning.		
<u>Priset omfattar inte:</u>	Måltidsdrycker och andra personliga utgifter typ tvätt, telefon och liknande. Visum, (räkna med en kostnad på ca 2 100 kronor plus hanteringsavgift), personlig reseförsäkring, lokala fotoavgifter.		
<u>Enkelrumstillägg:</u>	7 900 kronor (22 nätter)		
<u>Prel. flygtider:</u>	23 dec	Köpenhamn - London Heathrow	1035-1140 BA813
	23 dec	London Heathrow - Accra	1450-2130 BA081
	14 jan	Accra - London Heathrow	2350-0635+1 BA078
	15 jan	London Heathrow - Köpenhamn	1155-1500 BA816
<u>Visum:</u>	Visum krävs till Ghana (multiple entry), Togo (multiple entry) och Benin		
<u>Antal deltagare:</u>	15 - 16 personer (Om endast 12 - 14 deltagare höjs priset med 1 200 kronor per deltagare)		
<u>Färdledare:</u>	Magnus Andersson och den erfarne, engelsktalande lokale guiden Paul Agboglo		
<u>Resegaranti:</u>	Lagstadgad resegaranti är ställd till Kammarkollegiet av Gränslösa Resor AB		
<u>Teknisk arrangör:</u>	Magnus Andersson Expeditions i samarbete med Gränslösa Resor AB		
<u>Anmälningsavgift:</u>	2 000 kronor. Detta belopp dras av från slutfakturan som skall betalas senast 45 dagar före avresan.		
<u>Avbeställningsskydd:</u>	800 kronor		
<u>Avbokningsregler:</u>	Vid avbokning mer än 60 dagar före avresa återbetalas inte anmälningsavgiften. Vid avbokning mindre än 60 dagar, men mer än 30 dagar före avresa betalas en avbokningsavgift på 50 % av resans pris. Vid senare avbokning återbetalas ingenting.		
<u>Deltagareinformation:</u>	Detaljerad och omfattande praktisk information om visumansökan, utrustning, valuta, klimat m m skickas till deltagarna senast 3 månader före avresa.		

Utöver ovanstående gäller villkor för paketresor och Gränslösa Resors särskilda resevillkor. Resan är endast öppen för personer som vid bokningstillfället var medlemmar i Scandinavian Geographic Society

ANMÄLAN

Anmälan skall göras till:

Lotta Borgiel

Gränslösa Resor AB - Journeys Beyond Borders

Marsjö Hvilan

643 94 Vingåker

Tel: **0151 - 209 00** (Telefontid mån-fre: 0900-1500)

Fax: 0151 - 200 80

E-post: lotta@granslosaresor.se

YTTERLIGARE AVGÅNG I JANUARI 2013!

Vi planerar ytterligare en avgång med ungefär samma program och samma längd påföljande säsong. Avresan kommer preliminärt att vara efter jul- och nyårshelgen, i mitten av januari 2013. Vill du vänta till den avgången, kan du anmäla dig till en garanterad plats redan nu. Någon anmälningsavgift behöver du inte betala förrän detaljprogrammet utkommer i april 2012. Du kan fram till dess även återta din anmälan helt utan kostnad.